

Mọi bí ẩn của câu chuyện tiêu biểu dưới "truyện đời xã hội chân nghĩa".

Dục Đức Thăm Thăm

Tôi theo chồng tôi đến thăm lão Đinh vào một buổi chiều. Đến thăm nhà ông cũng có nghĩa như đến ra một mặt người "có danh" ở địa phương, vì tôi là người lạ mặt ở đây. Trong hai ngày đầu ở nhà chồng tôi, tôi đã nghe nhiều người nói chuyện với lão. Qua lời họ, tôi hình dung lão là một người khí khái nhưng cũng gần gũi. Lão rất ghét và sợ nòng chổi từ thời ông làm một người thợ nề. Lão luôn bệnh vặt không dứt và không hề biết nung nấu. Các viên chức có thể là một người xa lánh. Tôi hiểu ông vì chuyện một người làm ruộng vùng kinh tế mới thì sao lại có thể ngênh ngang như thế. Tôi đến nhà lão với một niềm tò mò háo hức cùng ít nhiều nung nấu.

- Nhà lão đó!

Đó là một ngôi nhà rợp ngói vách ván lát tranh khá lớn, nổi bật so với những nhà chung quanh ở một góc phố lát gạch. Tôi thấy một người đàn bà ăn mặc lam lũ, đang cúi cúi tay ngắt cây keo ở hàng rào phía trước. Chồng tôi chỉ tay nói:

- Vợ lão đấy.

Người đàn bà thấy có người đến thì ngừng một lúc nhìn. Bà cười chào tôi bằng một nụ cười, cũng nhìn, một lúc rồi nói gì đó:

- Chồng tôi chỉ hay có việc chi?

- Đến nhà thăm anh chồng đây, có anh nhà không chồng?

- Có, lão đang ở phía sau nhà này. Mời chị, mời ông vào nhà.

Nói xong, bà đứng thẳng lưng quay ra phía sau kêu:

- Ông Đinh ơi, có khách đến thăm này!

Bà bước xuống ngắt cây keo đang trĩu quả trên tay xuống chân hàng rào rồi đi vào nhà. Chồng tôi và

tôi cũng b...c theo. Tôi h...i th...c m...c! Lão Đính c... tu...i nào mà có ng...i v... tr... nh... v...y...? Nghe ti...ng chân l...p x...p, ch... tôi mau m...n quay nhìn l...i:

- Chào anh! Anh kh...e không?

- Chào bà ch...! Tôi thì khi nào cũng kh...e. À, đây là ông c...u bà ch... hay nh...c đó ch...c!

Tôi cũng g...t đ...u:

- D... , chào anh!

- Chào ông c...u!

Ông ta g...t g...t, có v... chăm chú quan sát tôi, m...m c...i thân thi...n. Tôi cũng thân m...t b...c l...i g...n ông đ...nh chìa tay ra nh...ng ông đã đ...a hai bàn tay dính đ...y đ...t l...t qua l...t l...i cho tôi th...y. Tôi h...t s...c ng...c nhiên vì trông ông không có gì là "lão" c... . Đó là m...t ng...i đàn ông nói ti...ng B...c, ...c ch...ng ch... trên b...n m...i b...n lăm là cùng. Ông Đính n...c da ngăm đen, ... tr...n, m...c qu...n đùi, đ... l... m...t b... ng...c th...t v...m v... . Chân tay ông n...i cu...n cu...n nh...ng b...p th...t. Th...t không khác gì m...t l...c sĩ. Đ...u tóc ông thì đen nháy, r...m và hình nh... không có m...t s...i b...c...

- Bà ch... , ông c...u c... vào nhà, tôi r...a tay chút xíu.

B...c vào nhà, tôi đ...ng nhìn quanh. Trên tr...n b...p tr...ng b...p đ... c...t chùm treo t...i hai t...ng. R...ng c...t, rui mền đ...u là g...t đ...c bào chu...c khéo léo. N...u lên ngói n...a thì nh...t. Trong nhà có đ...n ba cái s...p vuông l...n. Vùng này ng...i ta th...ng ch...a hoa m...u trong s...p. Hai cái kê song song chi...m nguyên m...t căn bên. Cái th... ba đ...t ... góc trong căn bên th... hai. Góc còn l...i thì ch...t đ...y nh...ng bao b..., bao nylon ch...a hoa m...u căng ph...ng. D...i chân nh...ng ch...ng bao ...y th...y r...i rác m...y trái đ...u xanh v... khô đen lánh. Căn gi...a sát vách thì kê bàn th... . Phía tr...c là bàn ăn và cũng là bàn khách, có sáu cái gh... đ...a đằng hoàng, khác v...i h...u h...t các nhà khác ch... dùng gh... ng...i là nh...ng khúc g... tròn đ...ng kính ch...ng h...n m...t gang, c...a b...ng m...t. Không có gi...ng, có l... hai ông bà ng... trên s...p. Ng...i v..., bà Kiêm, đem n...c ra, bà đ... cái ...m nhôm lên bàn. Chén đ...ng n...c thì dùng chén ăn c...m. H...i n...c n...u v...i th... lá gì b...c lên m...t mùi th...m đ... ch...u, h...p đ...n.

Bà Kiêm rót n...c ra chén. Ông Đính ng...i l...i g...n tôi, c...m tay tôi:

- C...u ...m quá! ... trong tù ch...c c...c l...m nh...! M...y năm?

Tôi ch...a k...p đáp thì ch... tôi mau mi...ng nói:

- B...y năm đó anh. ... từ lúc này... thì ch...c anh cũng bi...t r...i!

Ông Đính c...i, n... c...i đ... hi...u:

- Tôi ph...c v... ch... đ... m...y ch...c năm mà không bi...t sao đ...c!

Tôi cũng đ...t m...t câu h...i cho có chuy...n:

- Ch...c anh cũng đi b... đ...i?

- Ph...i, tôi tr...c cũng là b... đ...i, ng...i nhái đ...c công ch... ph...i ch...i đầu, l...p bi...t bao nhiêu công tr...ng, g...n hai ch...c tu...i đ...ng, bây gi... đi làm r...y đây này!

- Anh ch...c cũng c... tu...i b...n lăm b...n sáu?

- C...u l...m r...i, đ...o con s... đó l...i, sáu m...i b...n r...i c...u ...!

Tôi ng...c nhiên h...t s...c, tôi nghĩ là ông Đính nói đùa. T... khi s...ng v...i xã h...i ch... nghĩa, tôi ch... th...y ng...i già tr...c tu...i ch... ch...a th...y tr...ng h...p ng...c l...i bao gi... .

Ông Đính khuyên tôi ngh... đ...ng s...c m...t th...i gian r...i ch...u khó làm ăn. Ông nói ông là ng...i luôn làm vi...c h...t mình và ông r...t th...ng nh...ng ng...i siêng năng làm vi...c. Theo ông, làm vi...c gi...i thì mu...n gì cũng đ...c. N...u g...p chuy...n gì r...c r...i c... cho ông hay, ông có th... giúp đ... ..

Nói chung, cu...c g...p g... ch... có tính cách t...o s... quen bi...t bu...i đ...u.

*

Trên đ...ng v... nhà, tôi h...i ch... tôi:

- Lão Đính sáu bán tuái thiát há chá?

- Thiát chá! Ngái con đáu cáa lão cũng tuái cá nhá cáu rái. Cáu áy tên Nhát, trông gán giáng nhá lão. Còn má vá chính cáa lão cáu cháa tháy đó, già nua mám mám kháng khiáu, đáng bên lão có ngái táng là hai má con đáy!

Thái ra lão Đính nói thát. Ngái đàn bà tôi gáp khi náy chá là vá bé cáa lão.

- Thá bây giá bà vá chính cáa lão á đáu? Bà có ghen không?

- Má đáng á vái tháng con thá tá cáa má, tháng Tá. Tháng Tá cũng bá đái phác vián, cháa vá con chi cá. Giái ám! Mát mình nó mà làm tái bán năm máu máa đó. Má già áy cháng thám ghen tuáng chi hát. Có thêm ngái nào cho lão má cáng máng là khác, đá lão khái quáy ráy má mà!

- Lão đá đán váy há chá?

Chá tôi cái tám tám:

- Rái cáu sá biát. Mái án kát cáa, lão tái thám là má vá già cáa lão phái cháy trán trái chát đó! Nháng án cháu trán, má run nhá thán án đát đáu, thá không ra hái. Má bá bánh suyán náng mà lão đáu có cháa.

- Đàn ông nhá thá thì cũng quá đáng! Thá thì trác sau bà cũng chát trong tay lão!

Chá tôi ái cái:

- Đác mát cái là ngoài cái tát xáu đó, lão rát tát vái mái ngái.

Hán gì! Khi nói chuyán vái lão tôi cám tháy hái hám có vá bát tháng. Chính cái thân thá táo hóa cho lão ái cáng á á vá bát tháng náa. Phái cháng lão có phép cái lão hoàn đáng? Hán sáu chác tuái mà da không nhán, tóc không bác, thân thá vám váp báp thát cuán cuán nhá ác sĩ. Quá là mát tráng háp hiám có trên đái. Náu không giáp mát đác ngái thì ai nói tôi cũng khó mà tin đác. Vá nhà rái tôi ván còn suy nghĩ vá lão mãi.

*

Mát thái gian sau tôi biát đác lão Đính ngái Hái Phòng, gác làm nghá bián. Lão cùng vá đi vùng kinh tá mái á mián Nam mát át vái bán ngái con trai, đáu là bá đái phác vián. Cá năm cha con đáu kháe mánh hán ngái. Há giái nhiáu mát, cáa kéo, làm than, tráng trát đáu vát thiên há. Ba ngái con án Nhát, Nhá, Tam đáu đã áp gia đánh, tuyán rát nháng ngái vá mián Trung giái giang. Phái nói là tuyán áa thát, vì đó là háng đàn bà mà đàn ông á má không thá nào theo đáu káp. Đác biát là cá năm ngái, coi nhá năm gia đánh, đáu đã táo đác nhà riáng, đáu tá tay gây đáng cá sá làm ăn riáng, không ai đáa vào ai, không ai phá giúp ai. Nhà nào cũng có đác cá chác máu ráy trá lên. Nhà nào cũng sám riáng đác mát con bò kéo và mát chiác xe đá chá hoa máu. Có nhà ái nuái thêm đác máy con bò cái đá sinh ái náa. Trong ráy, há đáng nháng cái chái án, váng chác đá có thá á ái nhiáu ngái. Há sám đác cá radio, máy hát đá tiêu khián. Mái nhà ái thuá riáng máy ngái á luán cá tháng hay cá mùa đá giá ráy, đá trác tiáp sai phái lo công viác. Vào mùa, há tráng mía, báp, đáu, khoai mì mánh máng bát ngàn tháy mà choáng ngáp. Háng ngày, há đán hàng đáng ngái làm công lên ráy làm cá hay thu hoách. Mái vá thu hoách, há ván tái hoa máu nám náp, rán rát đán phát khiáp. Bán hoa máu xong há ái sám vàng. Ai trong sá há cũng giá đác vàng cây trong ngái. Ai bán cái gì giá hái là há sán tián cháp ngay. Có thá nói đái gia đánh lão Đính làm ăn thành công mát cách phi tháng. Tá chính quyán cho đán dân giá ai tháy cũng ác đáu chác ái...

Thát tình mà nói, sá thành công cáa đái gia đánh lão Đính, ngoài nguyên nhân há có sác nhá voi, làm viác các á thám đám mán ngày, há ái còn có kinh nghiám, gan đá náa. Đát vùng kinh tá mái thuá đáu quá tát mà ái ít cá, tráng loái cây gì cũng kát quá. Thái ká đó đáng cán khuyán khách dân đi kinh tá mái nên chính quyán cháa đánh thuá má, ai làm đác bao nhiêu cho háng báy nhiều. Ai muán khai khán bao nhiêu tùy sác. Đái gia đánh lão hián ngang giá

tiền, dám kêu ngái, dám mua vào bán ra mà không sợ ai cả. Cả năm ngái đi u là cả u bị đi nên các viên chức chính quyền không dám gây phiền hà, kiếm cháng, dáa dám đi ăn có.

Thá khi bị tá đi làm công cho ngái ta, tôi đi cá nghe rất nhiều chuyện về lão Đính. Lão có hai cái ghián mánh: rượu và đàn bà. Đi đâu lão cũng mang theo một hũ rượu. Lúc nào lão cũng có thể gọi đàn bà. Ngái đàn bà nào thích một thứ nào lão cũng tìm cách hỏi xấp xỉ. Không hề biết mác cả, lão tán tỉnh hết sác liáu, thô bạo. Trong túi lão có sẵn tiền, lại thuác phe chián thắng nên đi với đám dân láu đời rách "thân còn không ká, ká chi danh" này, lão luôn chỉ má tháng phong.

Một lần có một ngái đàn bà đến nhà lão mua đi u, một cô ngái đi đi náu về lão mà đông. Đông xong, cô gái có thể tham, và nói chuyện và bắt thêm tiền nám cả a chá vào thùng mình. Lão không nói gì nháng thỉnh thoảng tay cháp vào yáu huyát cả cô gái một cái, bị tá cháp lúc yá có một ngái đang coi đi u coi bị pá cả nhá đi y. Cô gái mác cả máng lão thì lão thỉnh thoảng sờ bàn tay đi u lên nói:

- Cô hỏi cả tôi bao nhiêu bám tôi chá hết rồi một bám thôi mà! Nháng về chái về y chá tôi có gì hết nào trong tay đâu!

Một lần khác, cũng một cô đến mua đi u. Lão bắt lòng bán nháng kêu đau lưng không thể hết đi u trong chá ra đi u. Cô gái cả n mua thỉnh thoảng náu xúc giúp cho lão. Trong lúc cô gái cháng máng chú đi u vào chá đi u, lão láp tác tháa thá ra tay lia láa. Cô gái la lên:

- Trái rồi! Lão già dê quá!

Lão cũng nói thá một lần tiền:

- Không ghê đâu cô. Cô trả phí giá thì bác bán thôi mà! Giá đó ghê gì mà ghê!

Bà Kiêm, bà về đang về với lão chá đi u cá lo việc ngoài nhá mua thức ăn, lo cả máng cá cho ngái làm. Bà không có quyền bán hoa máu mà chá dùng tiền do lão Đính đi u ngày. Hoa máu đi chá nào lão cũng làm đi u rất ká. Lão về náu trác tiếp bán cho khách hàng tiền cả. Lão còn có một cái gán khác ngái là không bao giờ cháu cho về tráy về y, cáo nhát khi làm cá đi kho náu. Lão lý luận "Con cá nó dái náu cá luôn luôn sạch sẽ rồi, không cần phải làm gì hết, chá cắt khúc ra kho náu thôi!". Vì thế, có ngái làm máng náu cho lão náu tác mác cả lão không trôi. Hàng đêm lão về náu tháng ráy. Năm bảy đêm lão mái ngái nhà về bà Kiêm một lần. Suát đêm bà Kiêm phải quay một về phía lão. Náu vì mái hay ngá quên mà trángái quay lưng về phía lão là có chuyện phiền lán. Lão chái te tua không cháu đi u và đôi khi lão đánh đi u náa. Ban ngày, khi lão đi xuát về nhà, kêu một tiếng thì dù đang náu canh kho cá gì không biết, bà Kiêm phải cáp tác rút láa bị đó đi vào giường về với lão ngay. Vì thế mà một lần bà Kiêm bị chó tha một mát máng thát heo bị.

Nháng đêm ráy lão đã có nháng bà làm công phác về. Già có, trẻ có, háu hết là nháng đàn bà góa. Nhiều khi các bà cũng ghen nhau, nói xáu nhau om sám. Mê tiền cả lão đã đành, nhiều bà còn mê lão về "tài ba" náa. Đi cá biết có một bà trông có phong độ cả cách, có cháng con, nhà cả a đảng hoàng, cũng lá cháng đi lá bị pá và liáu bên lão. Đó là bà Tá Háng ngái Việt gốc Hoa.

Thái ná, lão Đính ghé nhà chá tôi chái. Sau nháng lần thăm hỏi xã giao, lão hỏi tôi:

- Cả u bị a này làm gì? Có ránh không giúp tôi ít ngày!

- Làm gì anh?

- Việc nhá thôi, chăn máy con bò. Tháng nhá nhà tôi bị nháng thỉnh thoảng, cả u giúp ít bị a đi u cá không?

Tôi vốn m y u, ít ng i ch u thuê m n nên cũng h i thông th . Tôi bèn nh n l i làm th . Qua ngày đ u công vi c chẵn đ t suôn s . Vi c này th y cũng khá nhàn r i, tôi làm ti p ngày th hai.

Bu i tr a y, lão Đính xách m t n i chu i đ n nói chuy n v i tôi. Lão t ra h t s c ni m n , thân m t b chu i m i tôi ăn. Lão h i v cu c s ng c a tôi ngày tr c r i khuyên nh , khuy n khích đ đ u. Nhân đ p này, tôi cũng tìm hi u thêm v cu c đ i c a lão. Lão cũng vui v tr l i h t. Lão là ng i nhái đ c công đ c hu n luy n r t k . Lão đ c k t n p vào đ ng r t s m. Lão đã t ng tham gia nhi u v phá c u, phá tàu thành công, đ c th ng nhi u huy ch ng, đ c t ng danh hi u anh hùng, đ c tuyên đ ng nhi u l n. Nh ng lão không màng nh ng th đó. Đ i lão ch c c c l c làm vi c, u ng r u và h ng thú đàn bà. Không có đàn bà lão không s ng n i. Ti ng lão n i nh c n. Nh ng ng i đàn bà dâm dng đua nhau tìm t i th thách lão. R t nhi u l n lão b đ ng phê bình, ki m th o v v y. Nh ng lão không th nào ch a đ c. Cu i cùng lão b t c đ ng t ch, b lo i kh i quân đ i...

- Ch c v cu i cùng tr m tr ng l m!

Lão Đính c i hóm h nh:

- V tôi tìm hi u xem m t cô giáo nó khác v i bà v lam lũ c a tôi th nào. B th ng ch ng nó ki n, b k t t i hi p dâm.

- Anh có bu n l m không?

- Không còn b ràng bu c đâu n a thì m c chi mà bu n!

- Tôi h i th t anh nghe, anh có con r i con r t nhi u không?

- Tôi g p hàng trăm ng i đàn bà, dĩ nhiên con r i con r t cũng nhi u l m... Nh ng thôi, bây gi nói chuy n này. C u trông y u đ u i, lao đ ng cu c cào cũng v t v . Tôi đ ng h , c u c chẵn bò giúp tôi. Tôi s mua thêm năm b y con n a. C u c suy nghĩ cho k , n u đ ng ý thì cho tôi bi t đ tôi tính.

Nói xong, lão chào tôi và đi. Tôi suy nghĩ th y cũng ng ng trong b ng. Nh ng tôi ch a nói v i ai đ ng c a lão. M y ngày sau tôi v n ti p t c chẵn bò. B ng hôm kia có th ng H u, m t đàn em cũ c a tôi t i thăm. Nó đi th ng vào v n đ :

- Hình nh anh đ nh chẵn bò cho lão Đính ph i không?

- Ai nói v i c u?

- Lão đang đi thăm mua bò và nói th đ y! Tôi nghĩ đàn anh không nên làm! Bây gi anh đâu ph i là tù n a? Lão là m t tên đ c công mà, anh quên à? N u anh làm vi c y, t i tôi đau lòng l m đó. Thà ch u đói ch tôi không bao gi làm cho lão.

Nó còn sĩ di n khí khái h n mình nhi u th t. Tôi x u h bào ch a:

- Lão nói v y ch tao đã tr l i gì đâu!

Th r i sau khi th ng cháu c a lão lành b nh, tôi tr vi c l i.

*

Đ i gia đình lão Đính c thu n đà mà th nh v ng lên mãi...

Không bao lâu, c năm cha con đ u lên nhà ngói, có xây c sân ph i. vùng kinh t m i mà t o đ c nhà ngói không ph i là chuy n bình th ng. C s làm ăn c a h ngày càng phát tri n không ng ng. Ng i ng i đ u nói h là m t gia đình "m phát"...

*

B ng m t hôm ng i ta kháo nhau tin bà Kiêm b nhà ra đi. Tr c khi đi, bà đã r o m t vòng kh p các v a thu mua hoa m u đ đòi ti n. Bà cũng bán thêm m t s hoa m u c t ch a trong nhà n a. Nghe đâu lão Đính m t cũng b n b n. Khi đã bi t chính xác vi c y, lão ch h i bu n ch không la l i. M y ng i con t c gi n t ý mu n giúp lão đi tìm nh ng lão khoát tay:

- Kh i c n. Bà y làm th cũng ph i. B đ i x v i bà y cũng không ph i đ o l m!

Ít lâu sau, lão bán cái nhà y cho một viên chức chính quyền và vào hẻm trong rẫy.

Ngõ i con đường cũ, anh Nh, sau một thời gian làm ăn quá thành công, trừ thay đổi nếp sống. Anh bán sạch nhà đất, hoa màu gom hết đất và con về Sài Gòn. Ai cũng nghĩ rằng gia đình anh sẽ làm được một nghề may mắn.

Nhưng không biết rồi thì thế nào, và n sao đó, chỉ một năm sau gia đình anh ta lại xuất hiện một làng kinh tế mới khác. Anh lén lút về cũ về ông bà, có lẽ anh xưa không dám nhìn một nghề nghiệp quen biết cũ. Lão Đính thì cho anh một vàng rồi đi đây đây để ông một và n.

Ngõ i con đường hai, anh Nh, bắt đầu rét chuy qua viêm gan không chữa kịp phải qua đi. Họm hiu cho anh là chữa con cái gì hết. Cũng nghĩ anh gây được một nghề mới tay nghề khác.

Ngõ i con đường ba, anh Tam thì bắt đầu phát bệnh điên. Ngày nào cũng đi ra đi vào nói nhảm nhảm một mình. Ngõ i ta nói đây là do họu quố cũa một và đi bom B52 khi anh ta còn là một người lính Tráng Sĩ. Ngõ i và cũng bắt đầu sinh bệnh ho. Đất đai nhà cũa dần tiêu tan hết. Về chúng bán nhà đem nhau về một nghề nấu trong một căn nhà lá lụp xụp. Cuộc cùng anh chết trong sự đói khát.

Ngõ i con út, cũu T, thì một cũu và rồi không biết nghe ai bày chuy, cũu về biên. Cũu bắt đầu từ một thời gian. Ngõ i và chán nản trở về ra. Bà Đính buồn tình trở về Hội Phòng. Khi T về về thì cũu nghĩ đã tiêu tán hết. T dần trở thành điên đi lang thang, sau cùng đi đâu không ai biết.

Chỉ riêng lão Đính cũu bám lấy đất. Nhưng ngõ i đàn bà dâm dăng, tham lam và n bám lão. Thân xác cũng như cũa cũi cũa lão cũu thế mà hao mòn. Bởi gì thì ngõ i lão bị n đi khá nhanh. Tóc lão đã bạc dần, các bắp thịt đã xẹp bẹp, da đã nhăn nheo nhều. Nhưng lão và n cũc lúc làm việc. Ngày việc ngày, đêm làm việc đêm. Lão chỉ thay đổi dần và nhân số. Cuộc cùng những ngõ i giúp việc lão chỉ còn là đàn bà...

Chó chó mèo cũng le lói, bà T Họng đang làm cho lão thì phát bệnh. Bà cũu không phải đi bệnh viện. Rồi bà chết vì bệnh cũu. Ngõ i làm kịp là bà năm Thành cũng phát bệnh. Y tá khám cho biết cũng chúng bệnh đó. Bà năm không thể phẫu thuật nên đi bệnh viện nên một thời gian. Qua cái chết cũa hai ngõ i y, ngõ i ta bắt đầu nghĩ đến một nghề mới làm thế ba tên Cúc cũng rất kỳ lạ kỳ lạ với lão Đính. Đó là một nghề cũi còn rất trẻ, cũa quá ba mươi. Không hiểu sao gần đây không thấy bà đâu hết. Thiên họm họ thăm nhau và cuộc cùng biết được bà Cúc cũng mang bệnh như cũu cũu, họm nhà ngõ i chết ru. Nhưng ngõ i thì thăm hỏi họm cũi cũc vô cùng cũu bà Cúc năm đã nghe mùi tanh rồi không cũu được. Bà một ít lâu sau đó.

Trước những cái chết y, lão Đính cũng không thể xúc động lắm. Lão chỉ dần phúng viếng những một nghề khác.

Ngõ i trong xã bây giờ nhìn lão Đính như một quái nhân. Trong cái xã kinh tế mới xa xôi họo lánh y, bắt đầu nhiên thì già dần trở về biết đến chuy n gã Lao Ái đi T n họ hai ngàn năm trước. Nhiều ngõ i khi nói chuy n thì cũu tên lão Đính thành Lao Ái. Nhưng ngõ i đàn bà tham tiền cũa lão Đính thấy như cũu cũu rút lui hết. Lão bán dần đất đai, trở về cũu thế một khu rẫy chúng sáu màu và rất ít khi kêu ngõ i làm. Gặp ngõ i quen, lão cho biết đang gặp tu họ, thu gom một ít đất trở về quê...

Nhưng lão tu không được. Có lẽ lão một cũu nhân thế quá nhiều nên nhân thế không buông tha cho lão. Một buổi sáng lão đi quanh rẫy một vòng thì gặp một cô gái đi một. y, thế cũu cũu và thu họch thì ngõ i ta đi một rất đông. Hoa màu thì sát qua nhiều đất thu họch cũu xanh, bắp, củu phụng, khoai mì, một đi một họ bao nhiêu họ và n còn. Ngõ i ta cũ một mãi cho đến khi cũu rẫy dần cũu làm và mới. Con một thế cũu và n họ nhau đi họ toán, không hiểu sao sáng y lão chỉ thấy một ngõ i. Cô gái trông đẹp sắc sảo mà, ăn mặc sạch sẽ, tay bắt

cái thúng, cúi nhòm y cây đũa phồng mồm c mu n do hốt sốt dũi dũi t. Thôi gian g n đây lão Đính gi i h n chuy n g n đàn bà nên khí huyết h i căng. Nay g p ng i d p lão không d n lòng dũi c. Lão nh nh n nói v i cô gái:

- Cô ấ đầu mà th y l l th ?
- D , cháu ấ mi n Trung m i vô. Cháu ch a có vi c làm, nghe ng i ta nói ấ đây đi mót cũng khá nên đi th .
- Cô đi mót m t mình thôi à?
- D , cháu đi m t mình!
- Lúc này cu i mùa còn gì n a mà mót. Cô lên chời l i b p giúp cho tôi r i tôi tr công cho cô còn h n a!
- Cám n bác, cháu mu n đi vòng vòng vài n i cho bi t đã. Có l r i cũng có lúc cháu xin bác vi c làm.

Cô gái tr l i lão Đính nh th r i b ng thúng l ng th ng đi v phía đ n su i có đám cây r m r p. Lão chăm chú nhìn theo dáng đi c a cô gái cho đ n khi cô khu t m t lão. Lão ng n ng suy nghĩ m t ch c r i cũng đi v h ng đó. Lão b c th t ch m và th t nh . T i su i, lão th y cái thúng đ trên m t t ng đá bên b . Lão nghe ti ng v c r a dũi i su i, lão kêu lên:

- Cô ấ i, cô xu ng r a dũi i đó à? Coi ch ng có con trăn và con heo r ng hay xu ng u ng n c l m đó! Đ tôi xu ng coi th y d u nó đi là tôi bi t l i n!

Lão nói xong là b c xu ng. Cô gái đang ng i trên m t t ng đá r a tay chân thông th , vô tình. Lão v vnh chú ý đ n nh ng l p lá hai bên mép su i r i thình lình ch m l i ôm cô gái. Cô gái vùng v y kháng c nh ng d ng nh khi p đ m quá không la l n ti ng dũi c. Lão đ a cô gái t i m t phi n đá có m t tr n ph ng và thanh toán m c tiêu khá d dàng. Xong cu c, lão ng c nhiên th y cô gái c i nguýt lão:

- Th a m n r i nhé, n u bác không đ n cho tôi n a thúng b p, tôi ra t v i chính quy n đ a bác đi tù đó!

D dàng đ n th sao! C thúng đũa xanh lão không ti c n a hu ng là n a thúng b p! Lão c i v i cô gái:

- Yên chí, tôi s cho cô g p năm l n cô mu n. Nh ng bây gi cô ấ đầu? Có ch ng con chi không? N u thu n, cô l i ph vi c v i tôi cũng đ c

- Bác đ i cho tôi ch ng m i phút tôi suy nghĩ đã r i tr l i.

Thỏ y thái độ cô gái, lão đoán chắc cá đã ngấm mồi. Lão im lặng đợi, đợi ng thở cũng đợi nghe thỏ tiếng mồi con chó trên chòi có sủa không. Lão có hai con chó, tuy ráng không dá đái vái ngái nháng ai sáp đán ráy lão chúng đáu biát và lên tiếng sủa vang đáa.

- Quyát đánh đá c cháa?

- Cháu đáng ý. Mái tháng bác cho cháu bao nhiêu?

Lão ngái tính toán, giái thích giành láy phán ân đác, nhân nghĩa vá mình. Lão còn háa hán rát nhiáu đáu khác. Quá sung sáng vì đá c viác bát ngá, lão há hái nói thêm:

- Bây giá náu cho cô mát thúng đáu thì cô đái vá náng tái nghiáp. Tôi sá đáa sá tián táng đáng cho cô. Còn đáu xanh hay đáu pháng cô có thá láy mát ít vá dùng. Thôi, cũng hái lâu rái, ta lên chòi!

- Cám án bác quá tháng cháu!

Cô gái nói và cái khúc khích vái thái đá tác cái. Lão ngác nhiên hái lái:

- Sao cô lái cái?

- Cháu cái là bác già mà còn hung hăng! Hung hăng mái đáu nhìn qua táng thián chián lám không dá cũng chá cú mát!

Lão nghe nói cũng tác cái:

- Thá thì cô ghê quá, tôi không ngá! Cô muán tái đáu sao? Tôi lái cá sá làm cho cô sá hãi mà bá đi tháng chá...

Cá hai cùng cái và xáp lái...

Xong cuác tái đáu, lão Đính đáng đáng tá đác nhìn cô gái:

- Thôi, bây giá cô biát sác tôi cháa? Náu cán ta vá chái tái đáu náa, mát cá buái rái...

- Bác cá lên trác, cháu đi cáu mát chút rái lên sau!

Lão không nhìn lái cô gái, xám xám bác mát mách. áa, con chó ván sao nám đây mà ngá? Mà bình tháng dù ngá hay thác, há nghe tiếng đáng cáa lão là nó ngáng đáu váy đuôi máng rá lián sao giá nó nám tánh bá nhá thá? Lão lát đát cháy lái đáa chân hát mát cái. Trái, con chó đã chát! Lão linh cám đã xáy mát chuyán gì không hay. Lão xách chân con chó cháy vái vá chái. Trái i, con chó mác cũng chát luôn! Vô chái, lão tháy báp tráng báp đá đá tùm lum. Đá đác bá xáo hát. Đáu xanh đáu pháng trong máy cái sáp bá vét sách. Lão càng hoáng hát khi tháy cái chân sáp nái lão chôn giáu cái háp đáng cáa chìm cũng bá xá đách và có đáu đát mái đào. Lão vái vàng bái đát, quá thát cái háp cũng không còn. Lão gám gá, lão rán, má hôi, nác mát lão tuôn nháe nhát. Tái sao chúng biát đáng đái cái chân sáp áy có chôn cáa? Phái rái! Chính vì lão sá ý. Hôm kia lão bá thêm máy chá vàng mái bán đáu vào háp, chôn lái nên đáu đát hái mái làm chúng dá kiám. Bây giá thì lão biát đách thá cô gái đi mát kia là mát con đái mái. Nó câu lão, cám chân lão đá đáng bán hành đáng. Báo cáo vái chính quyán á? Chính quyán ván cháng áa gì lão! Vá lái, đâu có lái gì cho há mà tán công truy tám! Lão lên sáp nám ám ác. Bao nhiêu đá tính tan hoang hát. Có lá đây là lán đáu tiên trong đái, lão đã khóc...

Hôm sau, trong dáng vá phá phác thiáu não, lão đi tìm ngái hái bán đát. Đát vùng kinh tá mái hái áy rá nhá báu, không biát lão bán đác bao nhiêu. Ba hôm sau náa, lão ghé nhà chá tôi và cho biát sáp vá Hái Phòng. Lão nói còn hai sáo đát xáu, náu tôi cán thì lão cho không. Lão nói đáng lá đá luôn cho ngái mua sá đát lán cáa lão nháng ông này lái đáng khi lão cán bán gáp, éo nấu trá giá quá rá nên lão ghét không cho. Cháa có đát làm, tôi cảm án lão và xin nhán.

Ngày lão lên đáng hái háng, không có mát ai tián biát. Chá tôi tháy tái nghiáp, khián tôi đi tián, nhân đáp thăm máy ngái bà con á Sài Gòn luôn thá. Chá tôi nói dù sao tôi cũng có mang án lão khi nhán hai sáo đát. Đáng thái, cũng đá coi cháng giùm lão vì lão ít lên thành phá, đá bá ká gian láng gát. Tôi theo lão đán ga Bình Tráu. Trong khi chá đái, lão tâm sá:

- Tôi quyát đánh vá gáp vì linh cám náu còn á lái, sá gáp đáu không hay. Trong đái tôi đã

gây nghi ngờ cho anh quá nhiều. Thời gian này sức khỏe tôi xuống thấp. Nhiều lần tôi thấy tóc rụng, tóc rụng chập, có khi kéo dài cả tiếng đồng hồ. Bà vợ già của tôi về quê cả mấy năm nay không nghe tin tức. Tôi hỏi hỏi trong lòng bà vợ, bà có đứa con gái tôi đi xin tôi ít tiền, nhưng khi nhận tiền, không hiểu sao lúc đó tôi lại quá ghét, không cho mẹ tôi xu. Thốt ra bà chỉ có tiền già xù chằng bà có làm gì sai đâu. Suốt đời bà đã chịu khổ với tôi quá nhiều. Gần đây tôi mới nghĩ lại thấy thấy bà ta. Tôi đành gom chút của rồi về cùng chung sống với bà mẹ tôi thời gian, không ngờ...

Lão Đỉnh đã đi, nhưng để lại một đống tiền to lớn cho người con trai. Người con trai ta chỉ bàn tán mãi với sự tuốt dốc kinh khủng của đời gia đình lão. Đa số đều cho đó là lẽ tất nhiên của luật nhân quả. Lão đã hỏi đàn bà con gái quá nhiều. Họ cho rằng còn rất nhiều người khác nữa chết bệnh do lão gây ra. Ngoài ra còn biết bao nhiêu oan hồn con rể con rể của lão nữa. Họ tin rằng con cháu lão sẽ còn gánh chịu nhiều hậu quả do hành động của lão tạo nên...

Ngô Việt Tráng

(trong tập truyện NGỖ TÍM)